

Otizimli Kayna?t?rma/Bütünle?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i (OKHTÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Otizimli Kayna?t?rma/Bütünle?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i (OKHTÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28610>

Özet

Otizmlî Kayna?t?rma/Bütünl?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i (OKHTÖ), ö?retmenlerin otizm spektrum bozuklu?u (OSB) olan ö?rencilerin genel e?itim ortamlar?na dahil edilmesine yönelik sahip olduklar? duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amac?yla geli?tirilmî bir uyarlama arac?d?r. Ölçek, 25 maddeden olu?makta ve dört farkl? alt boyutta ö?retmen yeterlik ve tutumlar?n? de?erlendirmektedir.

2019 y?l?nda Ahmeto?lu, Burak ve Acar taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanan bu ölçek, ö?retmenlerin kayna?t?rma/bütünl?tirme uygulamalar?na yönelik öznel yarg?lar?n?, öngörülerini, öz yeterlik inançlar?n? ve duygusal tutumlar?n? belirleyerek, özel e?itim hizmetlerinin kalitesini art?rmaya yönelik e?itim ihtiyaçlar?n?n tespit edilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Otizm, Kayna?t?rma E?itimi, Bütünl?tirme, Tutum, Öz Yeterlik, Ö?retmen Görü?leri, Psikometrik Ölçek.

Yazarlar

Emine Ahmeto?lu, Burak Y?lmaz, ?brahim Halil Acar.

Amaç

OKHTÖ'nün temel amac?, Türkiye'deki e?itim ba?lam?nda görev yapan ö?retmenlerin otizmlî ö?rencilerin s?n?f ortamlar?na dahil edilmesine ilikin mevcut psikolojik durumlar?n? ve mesleki yakla??mlar?n? belirlemektir. Ölçek, ö?retmenlerin bu sürece kar?? hissettikleri olumlu veya olumsuz duygusal tepkileri ve bu ö?rencilerin s?n?fa kat?lm?na dair bili?sel inançlar?n? ölçerek, kayna?t?rma politikalar?n?n uygulanabilirli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olur.

Bu ölçek arac?l?yla, ö?retmenlerin kendilerini bütünl?tirme e?itiminde ne kadar yeterli gördükleri tespit edilmekte, böylece hizmet içi e?itim programlar?n?n içeri?i ve oda?? daha etkili bir ?ekilde planlanabilmektedir. Ölçek, yaln?zca tutumu de?il, ayn? zamanda bu tutumu etkileyen öz yeterlik alg?s?n? da derinlemesine incelemektedir.

Yap?

Otizmlî Kayna?t?rma/Bütünl?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i, ö?retmenlerin otizmlî ö?rencilere yönelik karma??k tutum setini temsil eden dört ana faktörden olu?maktadır:

Öznel Yarg?: Bu faktör, ö?retmenin otizmli bir ö?rencinin s?n?fta bulunmas?n?n di?er normal geli?im gösteren ö?renciler ve onlar?n ebeveynleri üzerindeki potansiyel etkisine dair ki?isel varsay?mlar?n? ve beklentilerini kapsar.

Öngörü (Kabul): Kayna?t?rma e?itiminin etik ve pedagojik gereklili?ine dair genel kabul düzeyini ve otizmli ö?rencilerin genel e?itim ortamlar?na dahil edilmesinin do?ru oldu?una dair inanc? ölçer.

Öz Yeterlik: Ö?retmenin, otizmli ö?rencilerin özel ihtiyaçlar?n? yönetme, davran??sal zorluklarla ba?a ç?kma ve etkili ö?retim stratejileri uygulama konusundaki ki?isel yeteneklerine olan güvenini ifade eder.

Duygusal Tutum: Ö?retmenin otizmli bir ö?renciyle ayn? s?n?fta bulunmaktan duydu?u rahatlık veya rahatsızlık derecesi gibi do?rudan duygusal tepkileri de?erlendirir.

Geçerlik

OKHTÖ'nün yapı geçerli?i, Türk örnekleminde yapılan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapı?s?n?n (Öznel Yarg?, Öngörü, Öz Yeterlik ve Duygusal Tutum) verilerle yüksek düzeyde uyum gösterdi?ini kan?tlam??t?r. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad?? psikolojik yapılar? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Faktörlerin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayılar?, ayn? zamanda yapısal geçerli?i destekler nitelikte bulunmu?tur. Öznel Yarg? ($\alpha = .77$), Öngörü ($\alpha = .84$), Öz Yeterlik ($\alpha = .82$) ve Duygusal Tutum ($\alpha = .79$) de?erleri, ölçek maddelerinin ilgili olduklar? faktörleri tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??mas?, iç tutarlılık katsayılar?n?n hesaplanmas? yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in dört alt boyutu için elde edilen Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in güvenilir bir araç oldu?unu i?aret etmektedir. Genel olarak .70 ve üzeri alfa de?erleri kabul edilebilir güvenilirlik düzeyini gösterirken, bu ölçekte tüm faktörler bu e?i?in üzerinde de?erler elde etmi?tir.

Elde edilen güvenilirlik de?erleri, alt boyutlar?n yüksek düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu teyit etmektedir:

Öngörü: $\alpha = .84$

Öz Yeterlik: $\alpha = .82$

Duygusal Tutum: $\alpha = .79$

Öznel Yarg?: $\alpha = .77$

Faktör Analizi

Özizmlil Kayna?t?rma/Bütünlü?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i, 25 maddeden ve dört faktörden olu?an bir yap?y? benimsemektedir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?nda, orijinal yap?n?n geçerlili?ini test etmek amacıyla do?rulamaya? faktör analizi (DFA) kullan?lm??tr. DFA sonuçlar?, maddelerin dört faktöre da??l?m?n?n beklenen teorik modele uygun oldu?unu göstermi?tir.

Bu dört faktörlü yap?, ö?retmenlerin bütünlü?tirme e?itimine yönelik bak?? aç?s?n?n sadece tek bir genel tutumdan ibaret olmad??n?, aksine farklı psikolojik bile?enlerden olu?tu?unu ortaya koymaktadır. Faktörler, ö?retmenlerin hem rasyonel inançlar?n? hem de duygusal tepkilerini ayrı ayrı ele alarak detaylı bir profil sunar.

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 25 maddelik, öz bildirim tipi tutum ölçe?i.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?retmenler (Genel e?itim ve özel e?itim alan?nda çal??an e?itimciler).

Age Group: Yeti?kin (Adults)

Population Details: Türkiye'deki çe?itli ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan, kayna?t?rma ö?rencileriyle çal??an veya çal??ma potansiyeli olan ö?retmenler.

Test Methodology: 6'l? Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktadır. Cevap seçenekleri 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 6 (kesinlikle katılıyorum) arasında de?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Özel E?itim, Likert Ölçe?i, Cronbach Alfa, Do?rulamaya? Faktör Analizi, E?itim Psikolojisi, OSB.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il (Information not available).

Affiliation Email addresses: emineahmetoglu@trakya.edu.tr (Sorumlu Yazar: Emine Ahmeto?lu).

Correspondence Address: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2019.

Özinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama ve psikometrik çal??ma 2019 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

Özinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Emine Ahmeto?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir. ?leti?im e-posta adresi yukarda belirtilmi?tir.

?lgili makaleye ResearchGate platformu üzerinden eri?im sa?lanabilir: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Kaynaklar

Ahmeto?lu, E., Burak, Y. ve Acar, ?. H. (2019). Otizmlî Kayna?t?rma/Bütünl?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(Ek Say?), 231-249. doi: 10.26468/trakyasobed.551104.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [otizmlî-kaynastirmabutunlestirme-ogrencisine-yonelik-his-tutum-ve-gorusler-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/33811104)

Ötizmli Kayna?t?rma/Bütünl?tirme Ö?rencisine Yönelik His, Tutum ve Görü?ler Ölçe?i (OKHTÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. Ölçek 25 madde dört faktörlü yapıdadır.

Öngörü (1m): Akman gibi çocukların genel eğitim ortamlarına dâhil edilmesi gerekir.

Duyusal Tutum (14m): Akman benim okulumda olsa Akman'a bakmamaya çalışmam.

Öznel Yargı (19m): Sınıfimdaki normal gelişim gösteren öğrencilerin ebeveynleri Akman'ın kendi çocuklarının sınıfına yerleştirilmesini isterlerdi.

Öz Yeterlik (25m): Sınıfimdaki davranışları yönetmek için yeteneklerime güveniyorum.